

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Sydänliiton henkilöstö, luottamushenkilöt, vapaaehtoiset sekä kaikki liiton toimintaan osallistuvat sitoutuvat noudattamaan kaikessa toiminnassa ja tapahtumissa turvallisemman tilan periaatteita.

Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvallisemmaksi kohtaamisissa ja tapahtumissa ilman pelkoa minkäänlaisesta epäasiallisesta kohtelusta tai häirinnästä.

Sisällys

Turvallisemman tilan periaatteet Sydänliitossa	2
Johdanto	2
Toiminnassamme ja tapahtumissamme noudatettavat periaatteet	2
Tiedosta/Tunnista tekemäsi oletukset.....	2
Kohtaa, kuuntele ja oivalla	2
Anna ja tee tilaa.....	2
Kunnioita	3
Toimi	3
Muista inhimillisyyttä	3
Mitä häirintä on	3
Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisy	4
Toimintaohjeet turvallisemman tilan palauttamiseksi	4
Toimi näin, jos koet häirintää tai epäasiallista kohtelua	5
Toimi näin, jos havaitset häirintää tai epäasiallista kohtelua	5

Turvallisemman tilan periaatteet Sydänliitossa

Johdanto

Meillä Sydänliitossa on tavoitteena turvallisempi työ- ja vapaaehtoistoiminnan paikka, ja että kaikilla on turvallisempaa osallistua Sydänliiton toimintaan ja tilaisuuksiin. Me Sydänliiton henkilöstö, luottamushenkilöt, vapaaehtoistoimijat sekä kaikki liiton toimintaan osallistuvat sitoudumme noudattamaan kaikessa toiminnassamme ja tapahtumissamme turvallisemman tilan periaatteita.

Toiminnassamme ja tapahtumissamme noudatettavat periaatteet

Avoimen vuorovaikutuksen, oppimisen ja kohtaamisen tavoitteet toteutuvat parhaiten silloin, kun jokainen tulee kohdatuksi omana itsenään, eikä kenenkään tarvitse pelätä epäasiallista kohtelua, syrjintää tai häirintää. Aiemmin todetun mukaisesti kaikki toimintaamme ja tapahtumiimme osallistuvat sitoutuvat noudattamaan seuraavia periaatteita.

Tiedosta/Tunnista tekemäsi oletukset

Kunnioita jokaisen itsemäärittelyoikeutta. Jokainen määrittelee itse itsensä ja oman kokemuksensa. Pyri siihen, ettei tee oletuksia toisen elämäntilanteesta, identiteetistä, taustasta, seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, vakaumuksesta, poliittisesta tai muusta mielipiteestä, toimintakyvystä, terveydestä tai mistään muustakaan. Kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja tiedosta ihmisten moninaisuus. Jokainen on vastuussa puheistaan, muiden kunnioittaminen ei ole keneltäkään pois.

Kohtaa, kuuntele ja oivalla

Kohtaa toiset tasavertaisina. Ota jokainen vastaan tuleva ihminen, asia ja tilanne mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä. Kysy lisätietoa, älä pelkää erehtymistä ja anna myös muille lupa tehdä virheitä. Älä vähättele toisen kokemusta. Pyydä anteeksi, jos olet itse loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita. Ole avoin sinulle annetulle palautteelle ja pyri muokkaamaan toimintaasi sen perusteella.

Anna ja tee tilaa

Tunnista, millaisessa roolissa ja asemassa olet eri tilanteissa. Ole aktiivisesti läsnä ja mahdollista omalla toiminnallasi myös muiden osallistuminen niin keskusteluun kuin toimintaan. Tuo omat mielipiteesi esiin muita kunnioittaen ja anna tilaa myös toisenlaisille mielipiteille. Älä jyrää muiden mielipiteitä vaan anna tilaa puheenvuoroille ja keskustelulle, ja ole avoin osallistujien moninaisuudelle ja erilaisille mielipiteille. Kannusta ja muista kiittää.

Huolehdi, että jokaisella on tilaa. Jokainen keskustelija on velvollinen pohtimaan kenen suulla ja tiedoilla puhuu sekä antamaan tilaa aiheen asiantuntijoille ja kokemusasiantuntijoille. Kaikilla on oltava mahdollisuus tulla kuulluksi ja päästä osalliseksi.

Kunnioita

Kunnioita toisen yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti. Jokaisella on oikeus yksityisyyteen ja oikeus rajata, mitä kertoo itsestään.

Kunnioita toisen tapaa osallistua ja tunnista, että osallistumistapoja on monia – kaikki eivät halua olla yhtä paljon äänessä tai esillä.

Kunnioita toisen mielipiteitä, uskomuksia, kokemuksia ja eriäviä näkökantoja. Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, sysää syrjään tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi. Kiinnitä huomioita sanavalintoihisi ja huumorin käyttöön. Sananvapaus sisältää myös vastuun sanomisista. Hyväksy, että kaikkien ei tarvitse olla asioista samaa mieltä, eikä aina ole yhtä ainoaa oikeaa ratkaisua tilanteeseen.

Kunnioita toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa. Jokaisella on oikeus omaan tilaan ja koskemattomuuteen. Et voi tietää toisen rajoja kysymättä niistä. Kysy siis ennen kuin esimerkiksi kosket toiseen. Kuuntele ja muuta käytöstäsi, jos joku ilmaisee sinulle, että käytöksesi tekee heidän olonsa epämukavaksi.

Toimi

Opi tunnistamaan häirintä ja muu epäasiallinen kohtelu. Jos näet tai kuulet häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, puutu siihen ottamalla asia puheeksi rauhallisesti mahdollisuuksien mukaan heti tilanteessa. Kysy häirityksi tulleelta, haluaako hän apua tai tukea. Älä jää vain sivustakatsojaksi. Puuttamalla toimit myös esimerkkinä toisille. Turvallisempi tila on meidän jokaisen vastuulla.

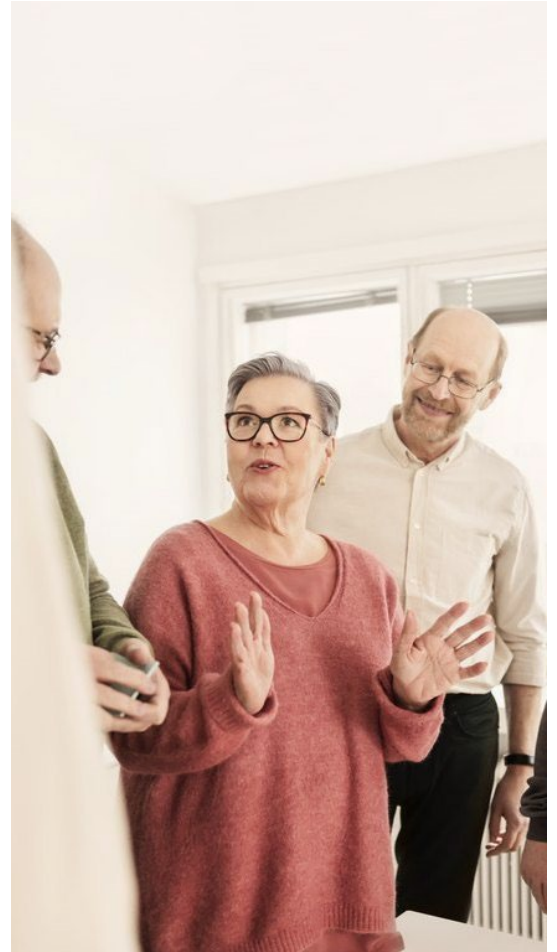
Muista inhimillisyys

Erehtyminen ja kysyminen on sallittua. Kaikkea ei tarvitse tietää ja osata valmiiksi! Tärkeintä on tehdä parhaansa ja olla halukas kantamaan vastuuta, tiedostamaan ja korjaamaan toimintaansa.

Mitä häirintä on

Häirintä voi ilmetä ainakin seuraavin tavoin:

- kaikenlainen nimittely, mustamaalaaminen tai selän takana puhuminen
- vähättely, sivuuttaminen tai ohittaminen keskustelussa
- syrjintä tai eristäminen

- kiusaaminen, uhkailu tai pelottelu
- sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- epäasialliset puhelinsoitot, some- ja tekstiviestit, sähköpostit tai kirjeet
- halventavat ja seksistiset vitsit
- kaikki seksuaalinen häirintä eleistä kosketteluun ja ehdotuksiin

Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisy

Tapahtuman/toiminnan järjestäjänä

huolehdi, että

- tapahtuman, tilaisuuden ja toiminnan suunnittelussa sovelletaan turvallisemman tilan periaatteita.
- nimetään häirintäyhdyshenkilö(t) toimintaan, tapahtumiin ja tilaisuuksiin.
- tapahtuman, tilaisuuden ja toiminnan esiintyjille kerrotaan turvallisemman tilan periaatteista esimerkiksi puhujakutsun yhteydessä.
- osallistujille kerrotaan periaatteista ilmoittautumisen yhteydessä ja tapahtuman, tilaisuuden ja toiminnan aluksi periaatteet käydään läpi ikätasoon soveltaen ja sitoudutaan noudattamaan niitä. Osallistujat hyväksyvät periaatteet ilmoittautumisen yhteydessä.
- osallistujille kerrotaan, kenen puoleen voi kääntyä, jos kokee tullessa häirityksi tai näkee häirintää tai epäasiallista kohtelua.
- järjestäjien kesken on sovittu, miten toimitaan tilanteissa, joissa ohjeistusta rikotaan.

Tapahtuman/toiminnan osallistujana

- tutustu etukäteen turvallisemman tilan periaatteisiin. Osallistujana sitoudut noudattamaan periaatteita ilmoittautumalla ja/tai tulemalla mukaan tilaisuuksiin, tapahtumiin ja toimintaan.
- kanno oma vastuusi turvallisemman tilan luomisesta noudattamalla omassa puheessasi ja toiminnassasi yhteisiä periaatteita.

Toimintaohjeet turvallisemman tilan palauttamiseksi

- Se, mikä koetaan häirinnäksi, riippuu yksilöstä, tilanteesta, vuorovaikutuksesta ja aiemmista kokemuksista. Ratkaisevaa on silti aina se, miten uhri kokee tilanteen. Jos hän tuntee tullessa

häirityksi, ota asia vakavasti. Puutu tapahtuman/toiminnan aikana häiriötilanteisiin asianmukaisesti.

Toimi näin, jos koet häirintää tai epäasiallista kohtelua

- Kun koet häirintää tai epäasiallista kohtelua, kerro siitä mahdollisimman nopeasti ja asiallisesti. Ota ensisijaisesti asia puheeksi kyseisen henkilön kanssa. Ihminen voi erehtyä, ja keskustelun kautta hänellä on mahdollisuus muuttaa toimintaansa.
- Mikäli et saa asiaa ratkaistua tai et voi/halua ottaa asiaa itse puheeksi kyseisen henkilön kanssa, kerro asiasta paikan päällä olevalle häirintäyhdyshenkilölle tai toiminnan ohjaajalle, ja pyydä häntä ottamaan asia henkilön kanssa puheeksi. Järjestäjällä on velvollisuus puuttua periaatteiden vastaiseen käytökseen. Ilmoita: Millaista häirintää olet kokenut? Kenen taholta? Missä ja milloin?
- Turvallisemmassa tilassa voit luottaa siihen, että asiattomuudet ovat käsiteltävissä ilman pelkoa niiden vähättelystä.

Toimi näin, jos havaitset häirintää tai epäasiallista kohtelua

Tapahtuman/ toiminnan osallistujana

- on tärkeää, että osallistujat puuttuvat itse häirintään tai epäasialliseen kohteluun mahdollisimman nopeasti ja asiallisesti, ja ottavat ensisijaisesti itse asian puheeksi kyseisen henkilön kanssa. Ihminen voi erehtyä, ja keskustelun kautta hänellä on mahdollisuus muuttaa toimintaansa.
- Mikäli et saa asiaa ratkaistua tai et voi/halua ottaa asiaa itse puheeksi, pyydä häirintäyhdyshenkilöä ottamaan asia henkilön kanssa puheeksi.

Häirintäyhdyshenkilönä/ tilaisuuden tai tapahtuman järjestäjänä/ toiminnasta vastaavana

- Selvitä, mitä on tapahtunut ja ota asia puheeksi sen henkilön kanssa, jonka koetaan rikkoneen periaatteita. Välitä kokemus turvallisuudentunteen loukkaamisesta ja edistä näin tilanteen rauhoittumista. Ole hienotunteinen.
- Tarkasta kaikki valitukset ja epäilyt huolellisesti ja suhtaudu niihin vakavasti. Puutu huolta herättävään asiattomaan käytökseen – useimmiten häirintätilanteissa kyse ei ole rikoksesta vaan epäasiallisesta toiminnasta.
- Kuuntele kaikkia osapuolia huolellisesti ja tasa-arvoisesti. Jos ei ole syytä epäillä rikosta, ohjaa henkilöä keskustelemalla käyttäytymään asiallisesti. Usein asiat selviävät puhumalla. Yritä olla kiihtymättä ja syyttelemättä.
- Mikäli häiritsevä käytös on toistuvaa ja näkyvää, järjestäjällä on mahdollisuus pyytää turvallisuutta rikkovaa henkilöä poistumaan tilaisuudesta. Toimi järjestäjänä tilanteessa mahdollisimman hienotunteisesti ja vähän huomiota herättävällä tavalla.
- Jos syrjintä tai häirintä täyttää rikoksen tunnusmerkit, ota yhteyttä poliisiin ja alaikäisten kohdalla lastensuojeluviranomaiseen sekä vanhempiin.
- Tee asianosaisille selväksi, ettei käytöstä hyväksytä ja asia selvitetään viranomaisten kanssa.
- Hyödynnä tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita, esimerkiksi yhdenvertaisuusvaltuutettu [Asiakaspalvelu | Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#), Sexpo, Raiskauskriisikeskus Tukinainen.
- Huolehdi, että mahdollinen häirintä tai hyväksikäyttö eivät jatku. Mikäli aikuisen käyttäytyminen alkaa liukua väärään suuntaan, ota asia puheeksi hänen kanssaan välittömästi. Mikäli nuoren käyttäytyminen aikuista kohtaan on epäasiallista, puutu asiaan heti. Jos kyseessä on vakavampi epäily häirinnästä tai hyväksikäytöstä, katkaise mahdollisen uhrin ja tekijän välinen

kanssakäyminen, kunnes asia on selvitetty. Jos lapsen tai nuoren vanhemmat eivät ole tietoisia tilanteesta, ota heihin yhteyttä.

- Huolehdi siitä, että kaikki osapuolet tietävät, miten valitukseen tai epäilyyn on reagoitu ja miten sen käsittely etenee, esimerkiksi tehty ilmoitus lastensuojeluun tai poliisille. Huolehdi sekä mahdollisen uhrin että tekijän oikeusturvasta.
- Pyri selvittämään myös jälkepäin ilmi tulleet tilanteet mahdollisuuksien mukaan. Ota yhteyttä häirintäyhdyshenkilöön/tilaisuuden tai tapahtuman järjestäjään/toiminnasta vastaavaan/ alueen tai piirin tai valtakunnallisen yhdistyksen toiminnanjohtajaan.